

Hunduppfostran

Fick ett mail av en trevlig kvinna som nyligen skaffat en Alaskan Malamute och var lite rådvill hur hon bäst skulle hantera och uppfostra sin hund. Råden från uppfödaren löd:

"Du kan inte vara för hård mot en Alaskan Malamute."

Just precis det här möter jag mer eller mindre dagligen i mitt arbete med hund och i otaliga mail från förvirrade hundägare som har fått en hund de inte vet hur de ska hantera. Nio av tio gånger har beteendet hos hunden skapats av just precis sådana råd som ovan, *"Du kan inte vara för hård"*, *"Du måste brotta ner hunden"*, *"Hunden får inte morra, det måste du bestraffa"* och så vidare i vad som tycks vara oändlighet. Tv program om hunduppfostran sänder tyvärr ut i mängt och mycket precis samma budskap om träning och hantering av hund.

Jag själv har en stor flock alaskan malamutes och tycker det är mycket märkligt att jag kan ha mina levandes tillsammans i en flock och det inte helt och hållet tagit över ledarskapet över mig. Ja varken brottar ner dem på marken, sätter mig på dem, rullar dem/s.k. alfarullning, hanterar dem hårdhänt eller kastar dem i väggen. Jag med mina 50 kilo tror inte ens jag skulle klara av att göra ovanstående utan enorm kraftansträngning.

Men ok, om vi låtsas att vi skulle göra så som råden lyder. Sen då? Då har hunden förstått att du bestämmer?

Nej. Hunden har lärt sig att du inte är att lita på, du har förlorat det viktigaste av allt i ditt ledarskap. Hundens förtroende för dig. Jag vill att min hund ska lyda mig för att de vill det (jag har bevisat mig vara bäst lämpad att följa), inte för att de är rädda för konsekvenserna av att inte lyda.

Hunden är en varelse med stor signalkänslighet som knappast behöver övertydligheter i att förstå genom att bli fysiskt hårt hanterad. Hundar är otroligt signalkänsliga och imponerar oftast med enorma språkkänslighet. Men ja, det är en hund, hundar behöver tydlighet, rutiner och regler. MEN det behöver inte läras in genom fysiskt våld. Då tappar du din hunds förtroende och dennes vilja att lära sig.

Men det är klart, har du börjat vara lite hårdhänt och du inte får önskad effekt, då tar man lätt i lite mer, ytterligare lite till, påhejad av den skaran människor som får vatten på sin kvarn *"Du ser, det fungerar inte att mjäka med hunden, bara att ta i ännu mer."* Börjar man sen höja rösten förlorar den sin effekt och man får hela tiden öka styrkan för önskad effekt. Det hela eskalerar till en väldigt obehaglig situation för både hunden och hundägaren som resulterar i någon av följande kategorier:

1. Du lyckas knäcka din hund och får lydighet baserad på inlärd hjälplöshet
2. Du kan inte hantera hunden och avlivar alternativt omplaceras den
3. Du lever i en ständig konflikt med din hund som kräver upprepade bestraffningar för att fortsatt undertrycka hundens oönskade beteenden

Du kan visa din hund ditt missnöje tydligt med din röst och ditt kroppsspråk helt utan att behöva röra den. Genom att luta dig över hunden och med lite mörkare röst långsamt säga något i stil med *"Nu räcker det"*, när den behöver förstå allvaret i situationen. Du kommer då säkerligen få en reaktion med bakåtstrukna öron, slickningar kring munnen, gäspningar och bortvänd blick. Då besvarar din hund din tillsägelse med alla dessa aggressionsdämpande signaler som visar tydligt på att den förstått.

Visst kan jag ibland behöva höja rösten lite mot mina hundar. Men då det så sällan behövs, får den typen av korrigerande en väldigt stark reaktion hos hunden och önskad effekt. Det är jag rädd om, därför missbrukar jag inte de verktyget (mörk röst och kroppshållning) som snabbt tappar sin genomslagskraft. Det blir tjat som hunden lär sig sålla bort. Det är viktigt att sluta så snart hunden visat att den förstått, bakåtstrukna öron och bortvänd blick talar sitt tydliga språk *"förlåt matte, det här blev väldigt fel"*. Då finns ingen anledning att fortsätta "skälla" på hunden. Det blir bara missbruk.

Att söka hundens ögonkontakt är en hotande signal som man kan använda sig av i just de situationerna man behöver nå fram till hunden att den gjort någonting fel, men tvinga aldrig hunden att se dig tillbaka i ögonen. Det vore rent vansinne då det skulle vara att uppmuntra hunden att anta min utmaning och ge hotande signaler tillbaka. De vänder bort blicken och hela huvudet, tydligt visar att de INTE vill bemöta mitt hot. Det är ganska enkelt egentligen. Förstår inte varför en del måste krångla till det så.

Regler, rutiner och relationen

Sen behövs det givetvis att hunden har tydliga regler och rutiner. Får en arbetsuppgift och en vettig sysselsättning. Det är en helhet som måste fungera. Men jag anser det vara vansinnigt att få hunden att lyda dina regler eller underkasta dig som någon form av ledare genom våld och obehag.

Sedan bör man fundera på om man har många konflikter i sin vardag varför det är så? Kanske har man inte lärt hunden vad man önskar att den gjorde istället för inte gjorde? Då är det svårt för hunden att göra rätt. Kanske har man inte en bra grund i sin relation och då är det där man måste börja, inte med alla saker hunden gör fel. Utgå alltid ifrån att hunden gör sitt bästa och tar beslut baserat på tillgänglig kunskap och erfarenhet. Det är din uppgift att se till att den får rätt kunskap och erfarenheter som gynnar bra beteenden. Hunden är sällan boven även om det är den som utför handlingarna. Du får den hund du förtjänar, så enkelt är det.

Sammanfattningsvis, har man problem med att hunden gör en massa otyg och inte lyssnar på en. Då har man problem i relationen och då är det där man ska börja. Förtjäna din hunds respekt och vilja att "lyda".

Morr

Ett annat ämne som ofta debatteras och framför allt missförstås är morrningen. Vi börjar med att klargöra: Morr och tandvisning är inte en "ledarskaps" signal. Det är en signal om önskat ökat avstånd ofta baserat på osäkerhet. Om vi utmanar den signalen genom att hota hunden får vi bara en ökning av signalen. Även valpar och unga hundar morrar och visar tänder mot äldre individer och det accepteras.

Har vi fått en hund som visar mycket tänder och ofta morrar mot oss, har vi en hund som inte litar på oss. Vad är primärt att göra då? Öka hundens förtroende för oss. Hur gör vi det? INTE genom bestraffningar och obehag som att brotta ner hunden, skrika på den, bestraffa den. Ett morr ska egentligen aldrig bestraffas. Hunden har rätt att visa sin osäkerhet och önskan om avstånd. Om hunden morrar dagligen åt till fundera istället på varför hunden känner att den behöver morra. Det är där skon klämmer, orsaken till beteendet. Morrningen är bara en kommunikations signal om en känsla.

Det här med hunduppfostran är inte enkelt och kanske är det i ordet uppfostran som problemet ligger. Hunden behöver lära sig rätt från fel, precis som ett barn. Men vi har få länge sedan sluta aga barn för att de ska förstå. Det är ingen skillnad på hunden. Ge den en chans att lära sig, skapa förutsättningar, var en person din hund vill vara i närheten av.